

# Ebeveynle?tirilmi? Çocuk Ölçe?i- Yeti?kin Formu

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ebeveynle?tirilmi? Çocuk Ölçe?i- Yeti?kin Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20594>

## Özet

Ebeveynle?tirilmi? Çocuk Ölçe?i- Yeti?kin Formu (EÇÖ-YF), bireylerin çocukluk dönemlerinde deneyimledikleri **ebeveynle?tirilme** ya?ant?lar?n? retrospektif olarak de?erlendirmeleri amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik ölçektir. Ölçek, yeti?kinlerin aile sistemleri içinde üstlenmek zorunda kald?klar?, ya?lar?na uygun olmayan rollerin ve sorumluluklar?n derecesini belirlemeyi hedefler. Toplam 32 maddeden olu?an bu araç, **ebeveynle?tirilme** olgusunu iki temel boyutta ele almaktadır: Genel ebeveynle?tirilme ve karde? odaklı ebeveynle?tirilme.

Ölçe?in geli?tirme çal??mas? 2019 y?l?nda yap?lm?? olup, geçerlik ve güvenirlik analizleri Türk örneklemini üzerinde gerçekle?tirilmi?tir. Kullan?lan derecelendirme sistemi 5'li Likert Ölçe?i format?ndadır, bu da kat?l?mc?lar?n maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmelerine olanak tan?r.

## Anahtar Kelimeler

Ebeveynle?tirilme, Çocukluk Deneyimleri, Yeti?kin Formu, Psikolojik Ölçek Geli?tirme, Aile Dinamikleri, Karde? Sorumlulu?u.

## Yazarlar

Tolga Zencir, Özlem Haskan-Avc?

## Amaç

Ebeveynle?tirilmi? Çocuk Ölçe?i- Yeti?kin Formu'nun temel amac?, bireylerin çocukluklarında üstlenmek zorunda kald?klar? duygusal veya araçsal ebeveyn rollerini ve sorumluluklar?n?, yeti?kinlik perspektifinden güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle Türkiye ba?lam?nda, **ebeveynle?tirilmenin** psikopatoloji ve ili?ki dinamikleri üzerindeki uzun vadeli etkilerini inceleyen ara?t?rmalar için tasarlanm??tır.

Ölçek, genel ebeveynle?tirilme ile karde?lere yönelik sorumluluk alma durumlar?n? ay?rt ederek, aile içi rol karma?as?n?n spesifik boyutlar?n? ortaya koymay? amaçlamaktadır. Bu ayr?m, ebeveynle?tirilmenin farklı türlerinin psikolojik sonuçlar?n? daha derinlemesine anlamak için kritik öneme sahiptir.

## Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, bir çocu?un ebeveynlerinin normalde üstlenmesi gereken sorumluluklar? (duygusal destek, pratik bak?m veya arac?l?k) üstlenmek zorunda kald???

**ebeveynle?tirilme** olgusudur. Bu durum, rol s?n?rlar?n?n belirsizle?ti?i veya tersine döndü?ü bir aile dinami?ini i?aret eder.

EÇÖ-YF iki ana alt boyuttan olu?maktadır:

**Genel Ebeveynle?tirilme:** Çocu?un ebeveynlerinin duygusal veya araçsal ihtiya?lar?n? kar??lamaya yönelik sorumluluklar? (toplam 22 madde).

**Karde? Odaklı Ebeveynle?tirilme:** Çocu?un karde?lerinin bak?m?, e?itimi veya duygusal ihtiya?lar? için ebeveyn rolü üstlenmesi (toplam 10 madde).

Bu iki boyut, **ebeveynle?tirilme** deneyiminin karma??k do?as?n? yakalamay? ve ara?t?rmacılara daha spesifik analizler yapma imkan? sunmay? amaçlamaktadır.

## Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?nda (Zencir & Haskan-Avc?, 2019), EÇÖ-YF'nin psikometrik uygunlu?unu sa?lamak amac?yla kapsamlı geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. Bu çal??malar genellikle yap? geçerli?ini (faktör analizi) ve ölçüt geçerli?ini (ilgili di?er ölçeklerle korelasyonlar) içerir.

Makalede belirtilen faktör yap?s?n?n, teorik olarak belirlenen iki boyutu destekledi?i gösterilmi?tir. Detaylı yap? geçerli?i sonuçlar? ve faktör yükleri, ölçe?in kaynak makalesinde (doi: 10.14812/cufej.443707) mevcuttur.

## Güvenirlik

EÇÖ-YF'nin güvenirlik analizleri, ölçe?in iç tutarlılı??n? ve zamana kar?? kararlılı??n? de?erlendirmek amac?yla yap?lmı?tır. İç tutarlılık, genellikle Cronbach's Alpha katsay?s? kullanılarak hesaplanmı?tır.

Geli?tirme makalesi, ölçe?in genel puan? ve alt boyutlar? için kabul edilebilir düzeyde yüksek iç tutarlılık katsayılar? rapor etmi?tir. Spesifik güvenirlik katsayılar? ve test-tekrar test güvenirlik bilgileri için orijinal akademik kayna?a ba?vurulmalıdır.

## Faktör Analizi

Ölçe?in 32 maddelik yap?s?, Aç?mlayıcı ve Do?rulamalı Faktör Analizi (AFA ve DFA) yöntemleri kullanılarak test edilmi?tir. Bu analizler sonucunda, ölçe?in teorik beklentilerle uyumlu olarak iki faktörlü bir yap? sergiledi?i belirlenmi?tir.

Faktör yap?s?, 22 maddenin genel ebeveynle?tirilme boyutuna, 10 maddenin ise karde? odaklı

ebeveynle?tirilme boyutuna yüklendi?ini göstermi?tir. Bu iki faktörlü model, yeti?kinlerin çocukluktaki sorumluluk deneyimlerini anlamada geçerli bir ayr?m sa?lamaktad?r.

## Araç

**Test Türü:** Geli?tirme (Öz Bildirim Ölçe?i)

**Format:** 32 maddeden olu?an, 5'li Likert Ölçe?i format?nda bir envanter.

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Klinik Olmayan Yeti?kinler

**Ya? Grubu:** Yeti?kinlik dönemi

**Popülasyon Detaylar?:** Türkiye'deki üniversite ö?rencileri ve genel yeti?kin popülasyonu üzerinde standartla?tır?lm??t?r.

**Test Metodolojisi:** Kat?lımc?lar, her bir madde için "1=Kesinlikle Kat?lm?yorum" ile "5=Kesinlikle Kat?lıyorum" aras?nda de?i?en bir de?erlendirme yaparlar.

## Anahtar Kelimeler

Psikometri, Ebeveynle?tirilme, Aile Terapisi, Çocuk Geli?imi, Yeti?kinlik Sorumluluklar?.

## Yazarlar

**Sorumlu Yazar:** Tolga ZENCİR

**?leti?im E-posta Adresi:** [tolga.zencir@hacettepe.edu.tr](mailto:tolga.zencir@hacettepe.edu.tr)

**Kurumsal Ba?lant?:** Hacettepe Üniversitesi (2019 itibar?yla)

## ?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, 2019 y?l?nda yay?nlanan akademik bir çal??ma kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri ve telif haklar?, sorumlu yazar Tolga Zencir ve Cukurova University Faculty of Education Journal ile ileti?ime geçilerek teyit edilmelidir. Ölçek, genellikle akademik ara?tırma amaçlı? kullan?ma aç?kt?r.

Testin geli?tirildi?i y?l: **2019**.

Orijinal makale Dergipark üzerinden eri?ilebilir: [dergipark.org.tr](http://dergipark.org.tr).

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ebeveynlestirilmis-cocuk-olcegi-yetiskin-formu-toad.pdf](#)

## Kaynaklar

Zencir, T. & Haskan-Avcı, Ö. (2019). Development of the Parentified Child Scale- Adult Version: A reliability and validity study. *Cukurova University Faculty of Education Journal*, 48(1), 531-553. doi: 10.14812/cufej.443707

## Ebeveynleştirilmiş Çocuk Ölçeği- Yetişkin Formu Maddeleri

**Önemli Not:** Ölçek toplam 32 maddeden oluşmaktadır. 22 madde genel ebeveynleştirilme, 10 madde ise kardeş odaklı ebeveynleştirilme boyutlarını ölçmektedir. Aşağıda ölçekten örnek maddeler sunulmuştur:

"Annemin/babamın sorumluluğunda olan işlerde bile kendimi sorumlu hissedirim"

"Kardeşlerimin başına bir iş gelse benden bilinirdi."

**Derecelendirme:** 5'li Likert (1=Kesinlikle Katılmıyorum - 5=Kesinlikle Katılıyorum)